

Demensförbundet

Till Socialdepartementet
Dnr 52023/00990

Demensförbundets remissvar ang SOU 2023:9 Ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans

Demensförbundet är en politiskt och religiöst obunden organisation, och ser personer med demenssjukdom och deras anhöriga som våra uppdragsgivare. I vårt remissvar har vi fokus på personer i vår målgrupp som är under 65 år, och som för en bra vardag är i behov av personlig assistans. **Demensförbundet ser positivt på förslaget om övergång till statligt huvudmannaskap för personlig assistans.**

Demensförbundet välkomnar förslaget att Försäkringskassan ska pröva varje persons behov av stöd och service, hur personen kan få stödet på bästa sätt, och hur många timmar personen behöver stöd. I beslutet ska hänsyn tas till både kvalitet och kvantitet om personens assistansersättning.

Demensförbundets erfarenheter, grundat på medlemmars berättelser, är att det delade huvudmannaskapet gör det svårt för en enskild att tillgodogöra sig sina rättigheter, och veta vilken huvudman man ska vända sig till i olika frågor. Den enskilde och anhörig behöver ha god kunskap om ansvarsuppdelning för att kunna få det stöd man har rätt till. Gränsdragningen mellan kommunens och statens ansvar vid grundläggande behov vid i genomsnitt minst 20 timmar per vecka gör systemet svårt att förstå. Det är svårt att förstå vem som har rätt till stöd och vem som är skyldig att tillgodose denna rättighet.

Det delade huvudmannaskapet innebär att två olika huvudmän kan utreda och bedöma enskilda personers behov av personlig assistans och behovens omfattning. En konsekvens blir då att Försäkringskassan och kommunerna kan göra helt olika bedömningar av en persons behov av och rätt till stöd och service. Detta skapar osäkerhet hos den enskilde och misstro mot systemet.

Demensförbundet har stor tilltro till att staten har bättre förutsättningar än vad 290 kommuner har till likvärdig handläggning av enskildas rätt till personlig assistans. En viktig förutsättning för rätt beslut om personlig assistans är att kunna värdera medicinsk information. Försäkringskassans handläggare har tillgång till läkare med uppgift att hjälpa handläggare att förstå medicinsk information, så att den kan värderas korrekt. I flertalet kommuner finns inte den stödstrukturen för kommunens handläggare.

Kognitiva sjukdomar är progressiva och har dödlig utgång, vilket innebär att personen över tid får fler symtom och blir allt sämre. Det har kommit till Demensförbundets kännedom att personer som fått Alzheimers sjukdom efter en tid fått frågan från Försäkringskassan när de kan börja arbeta igen. Demensförbundet ser i den frågan brister i kunskap.

Person med kognitiv sjukdom blir sämre över tid, hos vissa sker snabba försämringar. Detta ställer krav på snabbare beslut av Försäkringskassan, då det i många fall finns en make/maka/sambo som fortfarande arbetar. Det blir ibland en för stor påfrestning på anhörig som både ska arbeta och ta hand om sin sjuka närstående. Många anhöriga behöver arbeta för att få ekonomin att gå ihop. Det ska inte behöva vara så att anhörig blir sjukskriven pga för stor påfrestning med ansvar för närståendevård, ekonomisk försörjning och därtill byråkratiskt krångel på Försäkringskassan.

20230602

På uppdrag av Demensförbundets styrelse

Noomi Hertzberg-Öberg, styrelseledamot
Evabritt Johansson, styrelseledamot